

PREDLOG ZAKONA O OSEBNI ASISTENCI

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona

Konvencija o pravicah invalidov (Uradni list RS, št. 37/2008) v 19. členu določa, da »države, pogodbenice te konvencije, priznavajo enako pravico vsem invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo ter sprejemajo uinkovite in ustrezne ukrepe, ki jim omogočajo polno uflivanje te pravice ter polno vkljuenost v skupnost in sodelovanje v njej, ter zagotavljajo, da: a) imajo enako kot drugi možnost izbrati stalno prebivališče in se odločiti, kje in s kom bodo živeli in jim ni treba bivati v posebnem okolju; b) imajo dostop do različnih storitev na domu ter bivalnih in drugih podpornih storitev v skupnosti, vključno z osebno asistenco, potrebno za življenje in vkljuitev v skupnost ter za preprečevanje osamljenosti ali izločevanja iz skupnosti«.

Bivanje v skupnosti se nanaša na posameznike, ki lahko živijo v svoji lokalni skupnosti kot enakovredni državljani s podporo, ki jim omogoča delovanje v vsakdanjem življenju. To vključuje bivanje v svojem domu, z družino, zaposlitev, obiskovanje šole in sodelovanje pri dejavnostih lokalne skupnosti. Za zagotovilo, da imajo enako izbiro, možnost in svobodo kot katerikoli drug državljan, mora vsaka praksa temeljiti na njihovih lastnih izbirah in željah.

Konvencija govori o tem, da morajo posamezniki imeti enako kot drugi možnost izbrati stalno prebivališče in se odločiti, kje in s kom bodo živeli; e za neodvisno življenje potrebujejo pomoč, pa morajo imeti **pravico do osebne asistenc**¹. Delovanje državljanov pa mora biti takšno, da zagotavlja te pravice. Namen Konvencije o pravicah invalidov ni v ustvarjanju novih pravic, ampak dopolnjuje že obstoječe lovekove pravice in razjasnjuje dolžnosti in legalne obveze državljanov, da spoštujejo in zagotovijo posameznikom enakopravno uflivanje vseh lovekovih pravic.²

Zagotavljanje enakih možnosti je cilj dolgoročne strategije Evropske unije za invalidnost³, katere namen je posameznikom omogočiti uresničevanje pravice do dostojanstva, enakega obravnavanja, neodvisnega življenja in sodelovanja v družbi. Ukrepi, ki jih je sprejela Evropska unija⁴, krepijo skupne ekonomske in socialne vrednote EU tako, da invalidnim osebam omogočajo razvoj njihovih sposobnosti in sodelovanje v družbi in gospodarstvu.

¹ Camilla Parker and Luke Clements: The UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities: a New Right to Independent Living?, European Human Rights, Law Review, Issue 4, 2008, Sweet & Maxwell Ltd

² No 14 ó 2007, United Nations, October 2007: <http://www.un.org/esa/socdev/enable/documents/ipuhb.pdf>

³ Enakopravnost in družbena vkljuenost sta bistvenega pomena.

http://ec.europa.eu/health-eu/my_health/people_with_disabilities/index_sl.htm

⁴ Invalidi so polnopravni državljani z enakimi pravicami. Tako kot vsi drugi imajo pravico do lovekovega dostojanstva, enakopravne obravnave, samostojnega življenja in polnega sodelovanja v družbi. Zagotavljanje pravic invalidom je glavni cilj dolgoročne strategije EU za njihovo družbeno vkljuenost. Osrednji del evropske strategije za invalide (2004/2010).

Invalidom naj bi zagotovili enake možnosti izbire in neodvisnosti v vsakdanjem življenju, kot jih imajo navadni ljudje. Storitve oskrbe in pomoči je treba prilagoditi posebnim potrebam invalidov. EU se tudi zavzema za življenje invalidov zunaj institucionalne oskrbe.

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=429&langId=sl>

2. Osebna asistenca: definicija, pomen in na in izvajanja

»Definicija in praksa izvajanja osebne asistencije izhaja iz gibanja za neodvisno življenje. Neodvisno življenje ne pomeni, da ho emo narediti vse sami in da nikogar ne potrebujemo ali da felimo fliveti v izolaciji. Neodvisno življenje pomeni zahtevo, da pridobimo v vsakdanjem življenju možnost izbire in nadzor nad svojimi življenji, pravice, ki jih imajo na-i nehendikepirani bratje in sestre, sosedge in prijatelji za samoumevne. Ho emo odra-ati v svojih druflinah, hoditi v lokalne -ole, uporabljati iste avtobuse kot na-i sosedge, delati na delovnih mestih, ki ustrezajo na-i izobrazbi in sposobnostim in ustvarjati lastne drufline« (A. Ratzka).

Osebna asistenca je ena izmed oblik organiziranja skupnostne skrbi v Sloveniji. Glede na raziskavo In-tituta RS za socialno varstvo⁵ (v nadaljevanju: IRSSV) je v letu 2010 MDDSZ sofinanciralo 50 programov za neodvisno življenje invalidov, od tega je bilo sedem programov vklju enih v ve letno sofinanciranje, kar zagotavlja stabilno delovanje programa (C programi). Zgolj pet od teh je vklju enih v enotni sistem evalviranja socialnovarstvenih programov.

Preglednica 1: Programi za neodvisno življenje invalidov glede na vrsto in vi-ino (so)financiranja (Vir: IRSSV)

FINANCIRANJE	IZVAJALEC	NAZIV PROGRAMA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
C	CSD Koper	Stanovanjska skupina Val	159.212,53	42.552,39
	Dru-tvo Vita za pomo po neizgodni po-kodbi glave	Mrefla dnevni centrov	98.573,54	45.243,68
	YHD dru-tvo za teorijo in kulturo hendikepa	Neodvisno življenje hendikepiranih	1.390.722,90	144.564,20
	Dru-tvo -tudentov invalidov Slovenije	Osebna asistenca za -tudente invalide	190.610,46	30.652,72
	Zveza dru-tev slepih in slabovidnih Slovenije	Mrefla spremljevalcev za prepre evanje socialne izklju enosti slepih in slabovidnih	86.030,00	30.652,72
	Sklad Silva-dru-tvo za kakovostno življenje ljudi s posebnimi potrebami	Pomo in podpora za samostojno življenje ljudem s posebnimi potrebami	177.078,65	59.834,64
	Dru-tvo distrofikov Slovenije	Osebna asistenca	518.506,40	59.834,64

V okviru osebne asistencije so uporabnikom nudili predvsem pomo pri gospodinjstkih opravilih (pomo pri pripravi hrane, nakup flivil ali pomo pri nakupih, pomivanje posode, pranje in urejanje perila, i- enje, pospravljanje in podobno), pomo pri opravljanju temeljnih

⁵ Vir: In-titut RS za socialno varstvo, Spremljanje izvajanja programov socialnega varstva, poro ilo izvajanja programov v letu 2010, http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/soc_var_programi_2010_izvajanje_poroc_irssv_jun11.pdf

flivljenjskih aktivnosti (pomo pri osebni negi, kot so obla enje, sla enje, kopanje, britje in podobno, pomo pri uporabi sanitarij, obra anje v postelji in podobno) ter razne oblike spremljanja (spremljanje izven doma, v razli ne institucije, na razne prireditve, obrede, po opravkih in podobno). Te programe izvajajo invalidske organizacije in se financirajo na razli ne na ine, kot na primer v okviru programov aktivne politike zaposlovanja zavoda za zaposlovanje, s sredstvi Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, na podlagi javnih razpisov Ministrstva za delo, druflino in socialne zadeve oziroma posameznih lokalnih skupnosti ipd.

Izraz osebna asistenca ni primeren za storitve, ki se izvajajo v institucijah (zavodi, stanovanjske skupine, domovi za starej-e ob ane) in kjer uporabnik nima mo i nad izbiro asistencie in njenim upravljanjem.

3. Dosedanje zakonske mofnosti pomo i na domu

Pomembna oblika skupnostne skrbi je druflinski pomo nik, ki je bil uveden leta 2004. Druflinski pomo nik opravlja osebno, zdravstveno in socialno oskrbo, organiziranje prosto asnih aktivnosti ter gospodinjsko pomo . Vendar je druflinski pomo nik lahko le oseba, ki ima isto stalno prebivali-e kot invalidna oseba, oziroma eden od druflinskih lanov invalidne osebe (o e ali mati, sin ali h i, brat ali sestra, stric ali teta, stari o e ali stara mama í). To dejstvo govori samo po sebi, da posameznik ne more vzpostaviti neodvisnosti v odnosu do svoje drufline, partnerja ali ofljih sorodnikov, od katerih je tako ali druga e odvisen.

Institut druflinskega pomo nika se od modela osebne asistencie razlikuje, in sicer v dolo anju upravi encev, obliki financiranja, izvajalcih pomo i, dolo enosti osebnega dohodka izvajalca pomo i in v stopnji (ne)odvisnosti od drufline.

Pomembne oblike skupnostne skrbi, ki so v dolo enih to kah blizu osebni asistenci, so tudi storitve pomo i druflini, ki so vezane na Zakon o socialnem varstvu (Uradni list RS, -t. 54/92 in nasl.). To so pomo za dom, pomo na domu in socialni servis. Z vidika pomo i invalidom sta pomembna predvsem pomo na domu in socialni servis.

Profil poklica osebnega asistenta se v temelju razlikuje od profilov poklica druflinskega pomo nika, socialne oskrbovalke, negovalcev in podobnih poklicev, saj temelji na kontroli uporabnika nad storitvijo. **Razlike med profilom osebnega asistenta in drugih poklicev na podro ju socialnega varstva so:**

- Uporabnik, na podlagi svojih potreb in flolja preko pogovora izbere sebi primernega osebnega asistenta, kar pomeni, da so zahtevane lastnosti in ve- ine asistenta odvisne od flolja in potreb uporabnika.
- Uporabnik sam usposobi asistenta za delo, kar ob delu, tako da si osebni asistent pridobi ve- ine, spretnosti in zahtevana znanja, ki jih uporabnik zahteva in potrebuje. Uporabnik je tisti, ki neposredno uvaja svojega osebnega asistenta in ga izu i na ina nudenja pomo i glede na svoje individualne potrebe.
- Formalno izobrafjevanje osebnega asistenta se lahko izvaja s strani potrjenih izvajalcev programa in uporabnikov.
- Osebni asistent dela po navodilih uporabnika in ob prisotnosti uporabnika.
- Osebnemu asistentu dolo a vrsto, na in in urnik dela sam uporabnik, ki ima nadzor nad to storitvijo. Uporabnik je lahko formalni delodajalec svojih osebnih asistentov, e jih sam zaposluje. e pa se odlo i za uveljavljanje te storitve preko drugih izvajalcev,

se mora držati predpisov izvajalca. V vsakem primeru morata uporabnik in izvajalec upoštevati vse predpise in zakone na področju delovne zakonodaje.

- V kolikor ima uporabnik več asistentov, mora primerno uskladiti urnike posameznega osebnega asistenta.
- Evidenco prisotnosti na delu in urnik dela posameznega osebnega asistenta je dolžan voditi uporabnik (osebni asistent ga podpisuje) in ga mesečno posreduje izvajalcu programa oziroma določenemu organu. Pri tem se poročata tudi o morebitnih izostankih iz dela (bolniške odsotnosti, redni letni dopust itd.). Uporabnik izvajalcu programa posreduje tudi predvideni plan dela oz. urnik za prihodnji mesec.
- Vrsta del in nalog, ki jih upravlja osebni asistent, je povsem odvisna od posameznega uporabnika oziroma življenjskega stila uporabnika ter drugih okoliščin.
- Osebni asistent nima nobene odgovornosti glede odločitev, ki jih sprejema uporabnik, prav tako nima nobene odgovornosti glede zdravstvenega stanja ali življenjskega sloga uporabnika, saj je osebni asistent dolžan le izvajati navodila, dela in naloge, ki mu jih uporabnik nalaga.
- Osebni asistenti so dolžni varovanja osebnih podatkov ter spoštovanja intimnosti ter osebne integritete posameznika. Enako velja za uporabnika v odnosu do osebnega asistenta.
- Osebni asistent je praviloma vezan le na enega uporabnika, izjemoma na dva. Zaradi tega je na in dela in tudi sam odnos, ki se vzpostavi med uporabnikom in osebnim asistentom izjemen in ni primerljiv z drugimi obstoječimi poklici na področju socialnega varstva.
- V kolikor osebni asistent ne izvaja dogovorjenih del in nalog, ki jih uporabnik potrebuje, ima pravico za etni postopek za njegovo zamenjavo.
- Možna odločitev o organizaciji dela pri osebni asistenci ni na strani izvajalcev programa ali na osebnih asistentih, ampak na uporabniku.

4. Cilji, namena in poglobitve rešitve zakona

4.1 Cilji

Namen Zakona o osebni asistenci (v nadaljnjem besedilu: ZOA) je omogočiti hendikepiranim osebam, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo o svojem življenju. Osebna asistenca po tem zakonu se zagotavlja na domu, na delovnem mestu, pri izobraževanju in pri vključevanju v okolje.

Cilj zakona je zagotoviti podporo posameznikom/cam pri izvajanju tistih aktivnosti, vezanih na vključevanje v družbo, ki jih ne more izvajati sam/sama zaradi vrste in stopnje invalidnosti.

S tem zakonom se uresničuje temeljni namen Konvencije o pravicah invalidov: »Uresničevanje pravice do dostojanstva, enakega obravnavanja, neodvisnega življenja in sodelovanja v družbi«. Ravno tako se izpolnjuje 2. cilj Akcijskega programa 2007-2013, ki pravi, da imajo vsi invalidi pravico, da enakovredno in brez diskriminacije izbirajo, kje in kako bodo živeli, in so polno vključeni ter sodelujejo v življenju skupnosti.

Sistemski preobrat, ki ga dosežemo s priznanjem pravice do osebne asistencije kot osnovne lovekove pravice, ima več pozitivnih plati:

1. Država v tem sistemu pri ne tolma iti ustavne pravice posameznikov na ustrezen, asu primeren na in. Zagotavljanje enakih možnosti je namre ustavna kategorija, ki je –e tako prefinjeno zastavljen sistem invalidskih organizacij, –ol in öhumanö odnos v institucijah ne more nadomestiti.

Drufbena neenakost in z njo pogojena sistemska diskriminacija nikakor ni le problem drufbenih manj–in, temve je problem drufbe kot celote. Na ravni –ir–e drufbe zato zanikanje resnosti problema obstoja sistemskega vzdrfevanja ali dopu– anja odvisnosti ter segregacije posameznikov in –e posebej vzdrfevanje razli nih oblik strukturne diskriminacije u inkuje ru–ilno. Pomeni stalno grofjnjo drufbeni koheziji. Sistemska diskriminacija, ki ru–i drufbeno povezanost, je nesmiselna, saj povzro a socialno izklju enost in nenazadnje pomeni predvsem neizkori– enost vseh razpolofljivih love–kih virov in njihovih potencialov. Zato je problem neenakosti in diskriminacije hkrati vselej tudi ekonomski problem neu inkovitega delovanja trfnega gospodarstva. Njeno vzdrfevanje nujno vodi k makroekonomskim izgubam in potrebi po pove ani intervenciji države s socialnimi transferi.

2. Posameznik, ki ima zagotovljeno neodvisno flivljenje in s tem enake možnosti, ni socialni problem. Iz pasivnega prejemnika postane aktivni lan drufbe, z vsemi posledicami, ki jih to prina–a. To je tudi eden od razlogov, da sistem zagotavljanja enakih možnosti ni za državo ni draffji od zdaj–njega sistema nenamenskih dajatev institucijam, v katerih posameznik nima niti možnosti niti fljelje, da bi se dvignil nad nivo socialnega upravi enca.

Zakon prina–a tudi pomembno dodano vrednost z vidika ustvarjanja novih delovnih mest in zaposlitvenih možnosti v poklicu osebni/a asistent/ka. Poleg omogo anja aktivnega in neodvisnega flivljenja uporabnikov s pomo jo osebne asistencije prina–a zakon tudi prilofnost za razli ne drufbeno marginalizirane in deprivilegirane skupine, da si poi– ejo zaposlitev. Trditev utemeljujemo na podlagi ve kot petnajstletne prakse izvajanja programa »Neodvisno flivljenje hendikepiranih«, v katerem smo uspe–no zaposlovali paleto teffje zaposljivih in dolgotrajno brezposelnih oseb, tudi z razli nimi statusi invalidnosti. Sinergijo zakona vidimo tudi v tej »medsebojni pomo i«, ki temelji predvsem na potenciranju tistega, kar posamezniki zmorejo in znajo in ne na poudarjanju njihovih ovir oziroma pomanjkljivosti. Tako sku–amo pokazati in dokazati, da je prav vsaka teffje zaposljiva oseba oziroma skupina lahko ekonomsko u inkovita in zanimiva za trg delovne sile. Da so možna in mogo a tudi tak–na delovna mesta, na katerih se lahko zaposlujejo in delajo tudi zelo razli ni ljudje, tako po izobrazbi kakor po sposobnosti in z razli nimi lastnostmi. Pomemben je predvsem interes oziroma motivacija za delo.

4.2 Na ela

Temeljna na ela ZOA temeljijo na na elih Konvencije o pravicah invalidov:

- spo–tovanje dostojanstva in neodvisnosti uporabnika,
- pravica do svobode izbire,
- omogo anje socialne vklju enosti v skupnost,
- individualna obravnava in
- enakost možnosti ter dostopnost.

4.3 Poglavitne re–itve zakona

ZOA kot prvi zakon v Sloveniji obravnava in ureja pravice s podro ja osebne asistencije. Skupaj z Zakonom o izena evanju možnosti in predlogi predpisov s podro ja socialnega varstva ustvarja pogoje za celostno re–evanje vseh klju nih problemov s tega podro ja.

ZOA v besedilu, ki je priloženo, ureja naslednja področja:

- definicijo osebne asistencije (kdo so upravičenci, katere storitve se financirajo, povezava z drugimi predpisi, javni interes, temeljna načela, naloge države);
- postopek uveljavljanja pravice do osebne asistencije;
- izvajalce osebne asistencije;
- izvajanje osebne asistencije;
- financiranje osebne asistencije;
- zbiranje podatkov za potrebe izvajanja zakona in kakovost varnosti storitve.

Predlog ZOA ureja tudi vodenje evidence o uporabnikih in izvajalcih osebne asistencije. Konkretno, predlog ZOA določa tudi prekrške in globe za kršitelje, v primerih kršitev uporabnika zaradi nesporazuma podatkov ter zaradi nepooblaščenega izvajanja osebne asistencije.

5. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in za druga javna finančna sredstva

Po podatkih IRSSV⁶ je bilo v letu 2010 programom za neodvisno življenje invalidov skupaj namenjenih 4.495.499,10 €. Več kot polovico (58,3 %) sredstev so dobili večinoma sofinancirani programi. Največ sredstev so programi za neodvisno življenje invalidov prejeli od ZRSZ, in sicer dobro tretjino vseh sredstev (34,2 % oziroma 1.535.644,2 €). Nekaj manj kot tretjino (31 %) so prejeli s strani FIHO; sledijo pa sredstva MDDSZ (14,9 %), občine (8,9 %), prispevki s strani uporabnikov in članov organizacij ter članarin (5,1 %), prispevki donatorjev (1,6 %) ter ostali viri (4,4 %).

V programih za neodvisno življenje invalidov, ki jih sofinancira MDDSZ, je bilo v letu 2010 zaposlenih 354 oseb (v letu 2008 156 in v letu 2009 310), od tega jih je dobra tretjina (125 oseb) imela redno zaposlitev (za določeno oziroma nedoločeno obdobje), dobra petina oseb (76) je bilo zaposlenih preko javnih del, največji delež (43,3 %) pa je bilo zaposlenih preko programov APZ.

Preglednica 2: Kadrovske viri v programih za neodvisno življenje invalidov (Vir: IRSSV)

IZVAJALEC	PROGRAM	ŠTEVILO ZAPOSLENIH							ŠT. OSTALIH PLAČNIH IZVAJALCEV	ŠTEVILO PROSTOVOLJCEV
		SKUPAJ	DOLOČEN ALI NEDOLOČEN ČAS	JAVNA DELA	USPOSABLJANJE NA DELOVNEM MESTU	DRUGI PROGRAMI APZ	DRUGO			
Društvo Vita za pomoč po nezgodni poškodbi glave	Mreža dnevnih centrov	15	8	7	0	0	0	16	15	
YHD društvo za teorijo in kulturo hendikepa	Neodvisno življenje hendikepiranih	129	9	26	0	94	0	7	6	
Društvo študentov invalidov Slovenije	Osebna asistencija za študente invalide	12	12	0	0	0	0	28	38	
Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije	Mreža spremljevalcev za preprečevanje socialne izključenosti slepih in slabovidnih	3	3	0	0	0	0	97	33	

⁶ Vir: In-titut RS za socialno varstvo, Spremljanje izvajanja programov socialnega varstva, poročilo izvajanja programov v letu 2010,

http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/soc_var_programi_2010_izvajanje_poroc_irssv_jun11.pdf

Sklad Silva-društvo za kakovostno življenje ljudi s pos. potrebami	Pomoč in podpora za samostojno življenje ljudem s posebnimi potrebami	10	4	5	0	1	0	1	23
Društvo distrofikov Slovenije	Osebna asistenca	49	8	0	0	41	0	2	9

Zaposleni v programih so največkrat plačani iz različnih virov, ki jih pridobi organizacija. Ugotavljamo, da največ zaposlitev (so)financira FIHO, in sicer dobro tretino (26,6 %). Malo manj kot tretino zaposlitev financira ZRSZ, skoraj petino pa drugi financirji. Skoraj 14 % zaposlitev financirajo obine, le malo manj – delefi (12,6 %) pa MDDSZ. Manj – delefi (2,1 %) zaposlitev se financira iz sredstev donatorjev.

Preglednica 3: Sofinanciranje zaposlitev v programih za neodvisno življenje invalidov (Vir: IRSSV)

<i>Število in delež (%) zaposlitev (sofinanciranih s strani različnih financirjev)</i>													
MDDSZ		FIHO		občine		ZRSZ		donacije		drugi financirji		Skupaj	
Št.	%	Št.	%	Št.	%	Št.	%	Št.	%	Št.	%	Št.	%
44,59	12,60	94,22	26,62	49,4	13,95	87,68	24,77	7,53	2,13	70,58	19,94	354	100

Ocenjujemo, da je o tega dejansko zaposlenih osebnih asistentov v različnih invalidskih organizacijah cca. 220. Predvidevamo lahko, da bi zakon koristilo največ 500 uporabnikov. To ne ocene ni mogoče podati, saj ne obstajajo podatki, ki bi omogočali približati se konkretnim številkam. Lahko pa sklepamo na podlagi več letnih evalvacij, ki jih izvaja IRSSV. Do približnega števila upravičencev lahko pridemo iz podatkov vključenih uporabnikov v 4 evalviranih socialnovarstvenih programih (preglednica 18), ki jih sofinancira Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Priemer je treba upoštevati, da veliko od teh vključenih uporabnikov ne dosega kriterijev za pridobitev pravice po tem zakonu, saj so koristniki manjšega obsega pomoči, kot je določeno s tem predlogom in sicer najmanj 30 ur tedensko. Npr. Zveza drugetev slepih in slabovidnih Slovenije izvaja mrežo spremljevalcev, a so uporabniki do koričenja te storitve upravičeni zgolj v obsegu 10 ur na mesec, zgolj za spremstvo in ne za druge vrste pomoči. Društvo študentov invalidov pa nudi pomoč zgolj v okviru nekaterih študentskih domov, v času od ponedeljka do petka in na in »zavodske oskrbe« v obliki defurstev, ne pa konkretno za posameznika npr. ni asistenc pri izobraževanju. Na podlagi teh dejstev lahko ocenjujemo, da je trenutno v programe različnih izvajalcev, ki bi jih lahko pogojno združili v skupni imenovalec »osebne asistenc« vključenih približno 250 uporabnikov. Tudi iz dolgoletnih izkušenj predlagatelja zakona lahko trdimo, da ni zaznati bistvene rasti povpraševanja po tej storitvi.

Predlagani zakon predpostavlja predvsem prerazporeditev obstoječih finančnih sredstev in zato ne predvideva novih obremenitev za proračun RS. O pisanju predloga smo vseskozi imeli v mislih, da mora biti zakon realen, racionalen in ekonomičen, tako v postopkih kot v izvedbi. Zato smo kot finančne vire predlagali tiste, ki obstoječe vire financiranja, ki smo jih izvajalci socialno varstvenih programov s področja neodvisnega življenja in osebne asistenc koristili vsa ta leta (predlagatelj uspešno izvaja program več kot 15 let). Sredstva **Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve** pridobljena preko javnih razpisov za večletne programe socialno varstvenih storitev, sredstva **Zavoda RS za zaposlovanje, različnih programov subvencioniranih zaposlitev glede na politiko APZ v katere namene se lahko vključijo tudi sredstva ESS**. Tretji pomemben vir izvajanja storitve so sredstva **Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij**, ki več let znatno sofinancira

različne programe pomoči, nege, spremstva in osebne asistencije skoraj vsem invalidskim organizacijam. **Obenem**, nekatere te vrste let podpirajo programe na lokalni ravni; kot primer dobre prakse lahko izpostavimo obino Turnišče, Slovenska Bistrica in Mestno občino Ljubljana. Zakon predvideva tudi sofinanciranje **uporabnika samega** in sicer v višini polovice dodatka za tujo nego in pomoč iz različnih zakonov, če je do tega uporabnik upravičen.

V zakonu smo predvideli še tri nove namenske vire, ki se do sedaj niso uporabili v te namene. Sredstva **Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in sicer sredstva za zdravstveno oskrbo**, ki jih zavod avtomatično namenja upravičencem v institucijah. Menimo, da so do teh sredstev povsem legitimno upravičeni tudi uporabniki storitve osebne asistencije, saj gre za posameznike s težkimi in najtežjimi oblikami invalidnosti, ki brez osebne asistencije ne morejo preživeti in živeti izven specializiranih institucij ali zavodov. Drugi »nov« neizkoriščen vir je **Sklad Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov**, in sicer pravno zavezo vidimo v Zakonu o rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, ki v 2. odstavku 48. člena med drugimi storitvami predvideva tudi osebno asistenco na delovnem mestu. Za namene izobraževanja in izpopolnjevanja pa predvidevamo sredstva iz **Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in stipendije**.

6. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije in prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

6.1. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Evropska unija do sedaj ni sprejela nobenega predpisa, ki bi urejal področje osebne asistencije za invalide. Je pa na različnih mestih zavezala države članice za preprečevanje in odstranjevanje diskriminacije na podlagi invalidnosti oziroma zagotavljanje enakih možnosti za invalide. Tako je v 13. členu Amsterdamske pogodbe (Svet Evropske unije 1997, OJ C 340/01) pooblastila Svet Evropske unije, da "ustrezno ukrepa v boju proti diskriminaciji, ki bi temeljila na spolu, rasi ali nacionalnem poreklu, verovanju ali prepričanju, invalidnosti, starosti ali spolni usmerjenosti". Podobno Listina o temeljnih pravicah Evropske unije (2000/C 364/01) v 21. členu prepoveduje vsakršno diskriminacijo na podlagi invalidnosti, nato pa v 26. členu z naslovom 'vključevanje invalidov' določa, da imajo invalidi »pravico do ukrepov za zagotavljanje njihove neodvisnosti, socialne in poklicne integracije ter sodelovanja v življenju skupnosti«. Končno, Lizbonska pogodba (UL 2007/C 306/1) v 5b. členu zavezuje unijo, da si bo "pri opredeljevanju in izvajanju svojih politik in dejavnosti še prizadevala za boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti."

Evropska unija je do sprejetja Amsterdamske pogodbe urejala invalidsko varstvo praviloma v obliki resolucij in priporočil. Tako je šele z Direktivo 2000/78/ES z dne 27. 11. 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu, prvič določila, da je vsakršna oblika diskriminacije še neposredna ali posredna še na podlagi invalidnosti prepovedana.

6.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

6.2.1

TMVEDSKA

Zakonska podlaga ureditvi osebne asistencije na TMvedskem je Zakon o osebni asistenci (LASS) iz leta 1994. V tem pravnem aktu je uzakonjena pravica do neposrednega financiranja osebne

asistenc, ki jo lahko uveljavljajo osebe stare do 65 let, ki v vsakdanjem življenju potrebujejo minimalno 20 ur tedenske asistenc pri opravljanju osnovnih življenjskih opravil, kot so na primer obla enje, umivanje, hranjenje, komuniciranje in podobno. Potreba uporabnika po minimalno 20-urni pomo i za opravljanje osnovnih življenjskih opravil na teden je tista meja, ki zagotavlja odobritev osebne asistenc s strani drflavnega organa, uporabnike, ki imajo manj-e potrebe, pa obravnavajo organi na ravni lokalne skupnosti. Te osebe in osebe starej-e od 65 let lahko zaprosijo za podobne storitve, kot je osebna asistenc, vendar nimajo zakonske pravice do neposrednega financiranja teh storitev. Lokalne oblasti jim storitve tako zagotovijo preko razli nih servisov.

Izpla ila za osebe, ki so upravi ene do neposrednega financiranja osebne asistenc, koordinira Nacionalna socialna zavarovalnica. Stro-ke 20 ur asistenc tedensko pokriva lokalna skupnost, ostalo pa se financira iz drflavnega prora una. Vi-ina izpla ila ni odvisna od finan nega položaja uporabnika in njegove družine. Potreba uporabnika po osebni asistenci je izraflena v -tevilu ur pomo i na teden. Najvi-jo vrednost ure dolo i vlada.

6.2.2

VELIKA BRITANIJA

Leta 1997 so v Veliki Britaniji sprejeli zakonodajo (Community Care (Direct Payments) Act), ki je lokalnim oblastem omogo ila uvedbo neposrednih pla il za dolo ene socialne storitve oziroma osebno asistenc, v letu 2003 pa jih je nova zakonodaja k temu obvezala .

Na podlagi zakona so do neposrednega financiranja osebne asistenc upravi ene osebe, ki imajo potrebo po teh storitvah skupnostne skrbi ter so pripravljene in sposobne voditi osebno asistenc same ali z zunanjo pomo jo. Sprva je bila osebna asistenc namenjena predvsem odraslim osebam z gibalno oviranostjo oziroma telesno invalidnostjo. Z implementacijo zakona o obveznem neposrednem pla evanju osebne asistenc v letu 2003 pa se je upravi enost do neposrednega pla ila te storitve raz-irila tudi na starej-e in mlaj-e osebe ter osebe s teflavami v du-evnem zdravju. Prav tako se je pove al krog storitev, ki se lahko financirajo iz neposrednih sredstev za osebno asistenc, in sicer so se storitvam osebne in gospodinjske pomo i pridrufile -e druge zdravstvene in socialne storitve.

Drflava ne omogo a kritja vseh stro-kov osebne asistenc, poleg tega pa je vi-ina sredstev odvisna tudi od finan nega položaja uporabnika. Osebne asistenc ne morejo oziroma smejo izvajati offji sorodniki uporabnika, ki živijo na skupnem naslovu.

Ureditev osebne asistenc v Veliki Britaniji spremljajo -tevilne teflave in ovire, zlasti zapleteno je upravljanje z denarjem.

6.2.3

DANSKA

Osebna asistenc je na Danskem urejena z Zakonom o neodvisnem življenju za teflje invalide. Po tem zakonu denarna sredstva za pla ilo osebne asistenc iz lokalne skupnosti (polovica sredstev je zagotovljena iz drflavnega prora una) lahko pridobijo tefji invalidi, ki živijo samostojno v lastnem gospodinjstvu v starosti od 18 do 67 let. Poleg tega je pomemben pogoj za pridobitev financiranja osebne asistenc tudi aktivno življenje osebe bodisi v uporabni-kih ali politi nih združenjih ali pa na podro ju dela in izobraževanja. Nadaljnja pogoja sta -e fizi na nezmožnost opravljanja obi ajnih vsakodnevnih opravil (obla enje, hranjenje, umivanje in podobno) ter pomanjkanje (neobstoj) podpore v bivalnem okolju oziroma v

rednem sistemu skrbi. Višina odobrenih denarnih sredstev za osebno asistenco ni vezana na finančno stanje uporabnika in njegove družine.

Približno tretjina invalidnih oseb, ki prejema storitve osebne asistencije, ima dnevno povprečno 15 do 18 ur osebne asistencije na dan. V letu 2007 je na Danskem približno 500 uporabnikov prejelo denarna sredstva po omenjenem zakonu, kar je približno 100 uporabnikov na milijon prebivalcev.

7. druge posledice, ki jih bo prinesel sprejem zakona

- Zakon neposredno implementira Konvencijo ZN o pravicah invalidov⁷, natančneje 19. člen, ki jo je Slovenija ratificirala leta 2008. Prinaša spoštovanje lovekovih pravic, udeležbo enakih možnosti in odpravljanje diskriminatorskih sistemskih ureditev in praks, ki gre za možnost izbire kraja bivanja posameznikov in njihovega namestitvenega mesta v institucije. Segregacija posameznikov v institucije sama po sebi predstavlja kršitev lovekovih pravic. Nujno potrebno je, da državne institucije in ponudniki storitev dojemajo, da je potrebno zagotoviti preusmeritev finančnih sredstev stran od institucionalne oskrbe in sredstva nameniti storitvam v skupnosti, ki omogočajo neodvisno življenje posameznikov. Le na ta način in bi se posameznikom zagotovila možnost enakopravnega življenja in participacije.
- Zakon udeležbo in uresničuje socialno pravico, saj ustvarja družbo enakih možnosti in enakopravnosti s tem, ko posameznikom omogoča, da so aktivni, polnopravni državljani.
- Z zakonom se vzpostavlja pluralizacija storitev v socialnem varstvu.⁸
- Zakon prinaša tudi pomembno dodano vrednost z vidika ustvarjanja novih delovnih mest in zaposlitvenih možnosti v poklicu osebni/a asistent/ka. Poleg omogočanja aktivnega in neodvisnega življenja uporabnikov s pomočjo osebne asistencije prinaša zakon tudi prilagodljivost za različne družbeno marginalizirane in deprivilegirane skupine, da si poiščejo zaposlitev.

⁷ Ang. besedilo

http://www.mdds.gov.si/fileadmin/mdds.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/konvencija_o_pravicah_invalidov_an.pdf

Slo. besedilo

http://www.mdds.gov.si/fileadmin/mdds.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/konvencija_o_pravicah_invalidov.pdf

⁸ Mansell J., Knapp M., Beadle Brown J., Beecham J., (2007) Deinstitutionalizacija in bivanje v skupnosti - rezultati in stroški: poročilo o evropski študiji 2. del: Glavno poročilo. Canterbury: Tizard Center, University of Kent, dostopno na: http://www.kent.ac.uk/tizard/research/research_projects/DECLOC%20Volume%20%20Report%20for%20Web%20.pdf Namen tega poročila (DECLOC) je identifikacija uspešnih oblik strategije pri nadomestitvi ustanov za hendikepirane osebe s storitvami v lokalni skupnosti s posebno pozornostjo, usmerjeno v ekonomske vidike tranzicije. Raziskava je bila narejena v 27 državah članicah Evropske unije in Turčiji ter je danes najobsebnjša študija svoje vrste. Poročilo bo dragocen vir za vladno načrtovanje tranzicije od bivalnih ustanov k storitvam v lokalni skupnosti. Mnoge točke v teh navodilih povzemamo iz poročila DECLOC.

- Država v tem sistemu pri ne tolma iti ustavne pravice posameznikov na ustrezen, asu primeren na in. Zagotavljanje enakih možnosti je namre ustavna kategorija, ki je –e tako razdelan zastavljen sistem invalidskih organizacij, –ol in ohumanö odnos v institucijah ne more nadomestiti.
- Posameznik, ki ima zagotovljeno neodvisno flivljenje in s tem enake možnosti, ni socialni problem. Iz pasivnega prejemnika postane aktivni lan družbe, z vsemi posledicami, ki jih to prina–a. To je tudi eden od razlogov, da sistem zagotavljanja enakih možnosti ni za državo ni draffji od zdaj–njega sistema nenamenskih dajatev institucijam, v katerih posameznik nima niti možnosti niti fljelje, da bi se dvignil nad nivo socialnega upravi enca.

II. BESEDILO LENOVI

I. Splošne določbe

1. len (vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa pravico posameznikov in posameznic (v nadaljnjem besedilu: uporabnikov) do osebne asistencije in na in uveljavljanja pravice do osebne asistencije z namenom omogočiti večinoma neodvisnost in enake možnosti na vseh področjih družbenega življenja.

(2) Namen zakona je:

- uveljavitev pravice do storitve osebne asistencije z namenom zagotavljanja neodvisnega življenja in enakih možnosti v skladu z 19. členom Konvencije o pravicah invalidov.

(3) V tem zakonu uporabljeni pojmi uporabnik, osebni asistent, zagovornik, minister in drugi pojmi, zapisani v moški slovni obliki, se uporabljajo kot nevtralni za moške in ženske.

2. len (definicija osebne asistencije)

(1) Osebna asistencija je pomoč pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih uporabnik ne more izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, jih pa vsakodnevno potrebuje doma in izven doma, da lahko živi neodvisno in enakopravno življenje v družbi.

(2) Pri osebni asistenci mora imeti uporabnik sam nadzor nad organizacijo in oblikovanjem storitev osebne asistencije glede na lastne individualne potrebe, zmoglosti, življenjske okoliščine, pogoje ter želje, kar pomeni, da je uporabnik tisti, ki ima pravico in aktivno upravljanje s svojo osebno asistenco in torej z lastnim življenjem. V primeru nezmožnosti upravljanja s svojo asistenco, naloge uporabnika prevzame druga oseba, ki jo uporabnik izbere sam oziroma njegov skrbnik.

(3) Kot osebna asistencija se šteje pomoč pri osebni negi in druga osebna pomoč, pomoč v gospodinjstvu, pomoč pri komunikaciji, spremljevanje, pomoč na delovnem mestu in izobraževalnem procesu in obvezna prisotnost v primeru najtežjih oviranosti.

(4) Osebna asistencija uporabniku omogoča, da si iz množice izvajalcev osebne asistencije izbere sebi ustreznega.

(5) Izraz »osebna asistencija« se ne sme uporabljati za storitve, ki se izvajajo v institucijah (zavodi, stanovanjske skupine, domovi za starejše osebe, storitve dolgotrajne oskrbe), ker uporabnik v njih nima možnosti izbire asistencije in njenim upravljanjem.

3. len **(javni interes izvajanja osebne asistencе)**

(1) Osebna asistencа po tem zakonu predstavlja javni interes Republike Slovenije, s katerim se uporabnikom zagotavlja uflivanje lovekovih in drflavljanskih pravic, sredstvo izena evanija moflnosti ter enakopravnosti v vseh sferah druflbenega flivljenja.

(2) Dejavnost osebne asistencе se izvaja nepridobitno, kar pomeni, da mora izvajalec osebne asistencе iz 10. lena tega zakona, preseflek prihodkov nad odhodki nameniti za razvoj dejavnosti osebne asistencе.

4. len **(temeljna na ela)**

Temeljna na ela tega zakona so:

- uveljavljanje lovekovih pravic,
- spo-tovanje dostojanstva in neodvisnosti uporabnika,
- pravica do svobode izbire in odlo anja,
- omogo anje aktivne udeleflbe v vseh sferah druflbenega flivljenja,
- individualna obravnava,
- enakost moflnosti ter dostopnost,
- avtonomnost uporabnikov storitev.

5. len **(naloge drflave)**

(1) Za zagotavljanje in spodbujanje osebne asistencе med seboj sodelujejo pristojno ministrstvo, lokalne samoupravne skupnosti, Zavod za zdravstveno zavarovanje (v nadaljnjem besedilu: ZZZS), Sklad Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov (v nadaljnjem besedilu: Sklad), Javni sklad Republike Slovenije za razvoj kadrov in -tipendije (v nadaljnjem besedilu: Javni sklad), Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (v nadaljnjem besedilu: FIHO) in registrirani izvajalci osebne asistencе, pri emer je nosilec ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

(2) Drflava je dolflna:

- na rtovati razvoj in razvijati dejavnost osebne asistencе, jo usklajevati z drugimi podro ji socialne varnosti in sprejemati temu ustrezne zakonske podlage,
- zagotavljati pogoje in moflnosti za im bolj enakomerno dostopnost osebne asistencе na obmo ju Republike Slovenije in za njeno u inkovito in racionalno organizacijo,
- zagotavljati sredstva za financiranje postopka za pridobitev pravice do osebne asistencе iz 9. lena tega zakona,
- zagotavljati sredstva za zaposlovanje osebnih asistentov in izvajanje osebne asistencе iz 24. lena tega zakona,
- zagotavljati sredstva za usposabljanje osebnih asistentov in uporabnikov iz 22. in 23. lena tega zakona.

II. Osebna asistenca

6. len (upravienci)

(1) Vsakemu, ki izpolnjuje s tem zakonom določene pogoje, ne glede na njegov dohodek ali premoženje ter njegov status ali diagnozo, je zagotovljena osebna asistenca pod enakimi pogoji.

(2) Do osebne asistencije je upravičen uporabnik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- da zaradi invalidnosti potrebuje pomoč pri opravljanju aktivnosti, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključno s prevozi, izobraževanjem in zaposlitvijo,
- da je star od 18 do 65 let,
- da živi ali bi želel živeti v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj institucij,
- da potrebuje osebno asistenco najmanj 30 ur tedensko oz. tudi do 24 ur na dan.

(3) V primeru, ko je uporabnik iz prejšnjega odstavka uveljavil osebno asistenco pred dopolnjenim 65 letom starosti oz. ko je želel koristiti pred uveljavitvijo tega zakona preko katerega od žele obstoječe in verificirane socialnovarstvene programe, jo lahko koristi tudi potem, ko dopolni to starost. V tem primeru obsega odobrene osebne asistencije ni mogoče povečati.

(4) Pravica do osebne asistencije se izključuje s celodnevno institucionalnim varstvom, inštitutom družinskega pomočnika, bolnišnično obravnavo in obnovitveno rehabilitacijo. Lahko se kombinira s storitvijo pomoči na domu po Zakonu o socialnem varstvu, vendar se v tem primeru smiselno zmanjša obseg odobrenih ur osebne asistencije.

7. len (storitev osebna asistenca)

(1) Storitve osebne asistencije zajema naslednje naloge:

- izvajanje osebne nege in druga osebna pomoč uporabniku
 - a. pomoč pri oblečenju in slačenju,
 - b. pomoč pri uporabi stranišča oziroma pri odvajanju,
 - c. kopanje in pomoč pri umivanju ter vzdrževanju osebne higiene,
 - d. pomoč pri hranjenju in pitju,
 - e. pomoč pri jemanju zdravil, pri oskrbi površinskih ran, pri kateteriziranju, pri čiščenju dihalnih poti in pri namestitvi in vzdrževanju medicinske tehnike pripomočkov,
 - f. pomoč pri vstajanju in namestitvi na in z voziloma (pri težjih osebah s pomočjo dvigala),
 - g. pomoč pri obračanju v postelji in spreminjanju položaja telesa, pomoč pri urejanju osebne dokumentacije;
- pomoč v gospodinjstvu
 - a. pomoč pri pripravljanju hrane in kuhanju,

- b. pomo pri i-enju in vzdrflevanju bivalnih prostorov (sesanje, pranje perila, likanje, brisanje prahu, i-enje oken in tal, opravljanje drobnih hi-nih opravil, idr.),
 - c. pomo pri oskrbi in negi otroka uporabnika/star-a ob njegovi prisotnosti in navodilih,
 - d. pomo pri oskrbi hi-nih ljubljen kov;
- pomo pri komunikaciji
 - a. prena-anje sporo il uporabnika (na njegovo zahtevo oz. s privoljenjem) -ir-i okolici,
 - b. posredovanje pri komunikaciji z okolico v primeru teflav z govorom ali sprejemanjem sporo il;
- spremstvo
 - a. spremstvo pri razli nih vsakdanjih opravkih, spremstvo na delo in pri delu, spremstvo v -olo, spremstvo pri nakupih, v prostem asu, spremstvo na prireditve, na potovanja, spremstvo pri udeleflbi na razli nih druflbenih in druflabnih dogodkih,
 - b. pomo pri gibanju: voflnja vozi ka, pomo pri namestitvi, upravljanju in uporabi ortopedskih in tehni nih pripomo kov, vodenje in pomo pri orientaciji slepe osebe;
 - c. opisovanje prostora in dogajanja v prostoru na zahtevo uporabnika,
 - d. voflnja avtomobila uporabnika, pomo pri vstopu in izstopu iz vozila;
- pomo na delovnem mestu in v izobrafevalnem procesu
 - a. namestitev opreme in pripomo kov ter delovnih in -tudijskih sredstev,
 - b. tipkanje po nareku, urejanje dokumentacije in zapiskov, fotokopiranje, zapisovanje, pomo pri iskanju literature,
 - c. spremljanje na -olske in izven-olske aktivnosti ter spremljanje na izobrafevanja in druge aktivnosti v okviru izobrafevalnega ali delovnega procesa,
 - d. pomo pri uporabi informacijskokomunikacijske tehnologije,
 - e. druga pomo , ki se nana-a na delovni proces oziroma -tudij, ki ga opravlja uporabnik;
- obvezna prisotnost v primerih najteflje vrste invalidnosti
 - a. obvezna prisotnost zajema as, v katerem osebni asistent ni neposredno angaffiran pri kateri od zgoraj opisanih aktivnosti, je pa njegova prisotnost nujna.

(2) Seznam vsebine storitve je okviren. Katere od teh nalog se izvaja pri posameznem uporabniku, je odvisno od potreb in flolja uporabnikov.

(3) Storitev, ki jo opravlja osebni asistent, se opravlja v prisotnosti uporabnika in po njegovih navodilih. V primeru, da uporabnik ni zmoflen sam posredovati navodil, to zanj opravlja druga oseba, ki jo uporabnik izbere sam oziroma njegov skrbnik.

III. Postopek za pridobitev pravice do osebne asistenc

8. len (ocena potreb osebne asistenc)

(1) Merila za dolo anje obsega storitve osebne asistenc, izraflene v urah osebne asistenc, se podrobneje opredelijo na osnovi obsega potrebe po pomo i, ki jo uporabnik potrebuje pri opravljanju aktivnosti, vezanih na samostojno osebno in druflinsko flivljenje, vklju evanje v okolje, izobrafevanje in zaposlitev.

(2) Pravica do osebne asistenc je izraflena v urah in do nje so upravi eni uporabniki, ki potrebujejo od najmanj 30 ur do 168 ur osebne asistenc na teden.

(3) Pri oceni potreb po osebni asistenci je treba upo-tevati:

- b. aktivnost uporabnika,
- c. njegov druflbeni polofaj, vpetost v druflinsko okolje,
- d. socialne in bivalne razmere, v katerih uporabnik flivi,
- e. stopnjo invalidnosti uporabnika,
- f. druge okoli-ine, ki lahko pomembno vplivajo na potrebo po pomo i.

(4) Pri oceni potreb je treba upo-tevati, da morajo uporabniki imeti moflnost izpolniti vse kulturno pri akovane druflbene vloge, npr. v druflini, sose- in -ir-i druflbi, z vsemi pravicami in odgovornostmi, vklju no z delitvijo dela v druflini.

(5) Pri oceni potreb se dolo i obseg osebne asistenc, ki je v kombinaciji s pomofno tehnologijo, prilagoditvami flivljenjskega in delovnega okolja in na rtovanjem infrastrukture brez arhitektonskih ovir potrebna, da ima uporabnik enake moflnosti izbire, kot jih imajo drugi drflavljeni.

(6) Potrebe po asistenci glede povpre nega -tevila mese nih ur se ocenjuje periodi no na vsaka tri leta ali pa kadar koli na zahtevo uporabnika zaradi spremenjenih osebnih okoli- in (spremembe stopnje lastnih fizi nih zmofnosti, poklicne kariere, prehoda iz doma svojih star-ev v svoje lastno stanovanje, rojstva otroka itd.).

(7) Da bi omogo ili nemoten prehod iz institucij, se predvideva podelitev pravice do osebne asistenc dva meseca pred na rtovano preselitvijo.

(8) Ocena potreb ne sme biti odvisna od trenutno razpolofljivih finan nih sredstev, namenjenih osebni asistenci. Priznanje pravice do osebne asistenc ne sme biti pogojevano oz. je neodvisno od ekonomskega stanja posameznika ali njegovih svojcev.

(9) Podrobnej-e kriterije za dolo anje obsega osebne asistenc se dolo i s pravilnikom.

9. len **(postopek za pridobitev pravice do osebne asistencе)**

(1) Uporabnik vloži pisno vlogo na ministrstvo, pristojno za socialno varstvo. Vloga je podana na ustreznem obrazcu, ki je sestavna priloga pravilnika. Vloga mora biti obravnavana na komisiji v roku 30-ih dni.

(2) O vlogi odloča pristojna invalidska komisija pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Obstoječe komisije se dopolnijo z dvema članoma, ki ju imenuje minister, pristojen za socialno varstvo, enega na predlog izvajalcev osebne asistencе in enega na predlog uporabnikov osebne asistencе. Imenovana sta za obdobje petih let z možnostjo podaljšanja.

(3) Uporabnik je poklican pred pristojno komisijo, kjer se opravi razgovor in se podrobno opredeli vse potrebe in okoliščine, ki vplivajo na obseg potrebne pomoči. Uporabnik lahko s seboj pripelje zagovornika, da mu pomaga. O razgovoru se naredi zapisnik in komisija izda odločbo. Uporabnik ima na odločbo možnost pritožbe na drugostopenjski komisiji na ministrstvu, pristojnem za socialno varstvo.

(4) Odločba komisije mora vsebovati oceno potreb izražene v številu ur odobrene osebne asistencе oz. obseg storitve. V primeru, da potrebuje uporabnik pomoč pri upravljanju z osebno asistenco, se v odločbo vpiše tudi ime osebe, ki jo uporabnik izbere.

(5) Delo komisije in način imenovanja posameznih članov se določi s pravilnikom.

(6) Uporabnik se po prejemu odločbe izbere, ali bo sam izvajalec lastne osebne asistencе ali pa si izbere enega od izvajalcev osebne asistencе iz registra.

IV. Izvajalci osebne asistencе

10. len **(izvajalci osebne asistencе)**

Osebno asistenco kot dejavnost lahko izvajajo:

- nepridobitne in nevladne organizacije,
- uporabniki, ki to dejavnost izvajajo zase.

11. len **(osebni asistent)**

(1) Osebni asistent ali asistentka je lahko kdorkoli, ki si ga uporabnik izbere, ga izuči in usposobi za nudenje pomoči in je z njim mogoče skleniti pogodbo o delu ali pogodbo o opravljanju storitev.

(2) Osebni asistent izvaja vso potrebno pomoč po navodilih in v skladu z željami ter potrebami uporabnika. Pomoč zajema storitev, ki je opredeljena v 7. lenu zakona.

(3) Osebni asistent je fizična oseba, ki izvaja osebno asistenco za uporabnika. Oseba lahko izvaja osebno asistenco, če:

- je polnoletna,
- poslovno sposobna,
- ni bila pravnomo no obsojena za prekršek oziroma kaznivo dejanje nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih,
- ima opravljeno usposabljanje po tem zakonu ali opravi usposabljanje v treh mesecih potem, ko prvi za ne opravljati delo osebnega asistenta,
- je že opravljal delo osebnega asistenta pri katerem od verificiranih izvajalcev socialnovarstvenih programov.

12. len
(uporabnik kot izvajalec)

Izvajalec je lahko tudi uporabnik sam. v kolikor želi to storitev upravljati zase, mora prevzeti naloge izvajalcev iz 19. lena tega zakona.

13. len
(register izvajalcev osebne asistence)

- (1) Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, vodi register izvajalcev osebne asistence.
- (2) Pristojno ministrstvo izda odlobo o vpisu v register oziroma o izbrisu iz registra.
- (3) Odloba iz prejšnjega odstavka je takse prosta.

14. len
(pogoji za vpis v register izvajalcev osebne asistence)

Izvajalec osebne asistence iz 10. lena tega zakona se vpiše v register izvajalcev osebne asistence, če:

- vodi asistenco samo zase,
- je neprofitna in nevladna organizacija,
- ima zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistence, ki ima opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva, v kolikor izvaja osebno asistenco za več kot 5 uporabnikov,
- ji ni bila s pravnomo no sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s področja socialnega varstva,
- ima poravnane davke in prispevke.

V. Izvajanje osebne asistence

15. len
(izvedbeni na rt osebne asistence)

- (1) Izvedbeni na rt je zapis storitve osebne asistence, ki jo uporabnik potrebuje in ga na osnovi odlobe o pridobitvi pravice do osebne asistence izdelata skupaj uporabnik in izvajalec osebne asistence, ki ga izbere uporabnik.

(2) Izvedbeni na rt osebne asistence vsebuje predvsem obseg, vrsto, terminski plan izvajanja aktivnosti, –tevilo osebnih asistentov, trajanje aktivnosti ter pravice in obveznosti uporabnikov.

(3) Izvedbeni na rt izvajalec po–lje v vednost pristojnemu ministrstvu pred za etkom izvajanja osebne asistence za posameznega uporabnika po tem zakonu in ob vsaki spremembi aktivnosti.

(4) Obrazec izvedbenega na rta je del pravilnika.

16. len **(izvajanje osebne asistence)**

(1) Osebna asistenca se izvaja ob prisotnosti uporabnika in po njegovih navodilih, ki vklju ujejo:

- kaj bo asistent delal,
- kdaj bo delal in
- kako bo delal.

(2) Uporabnik sam izbere svoje osebne asistente in nosi odgovornost za svojo izbiro.

(3) Osebni asistenti so dolfni varovati osebne podatke in spo–tovati intimnost ter osebno integriteto uporabnika. Enako velja za uporabnika v odnosu do osebnega asistenta.

(4) v kolikor uporabnik v odnosu do asistenta ne ravna v skladu z izvedbenim na rtom za izvajanje osebne asistence, kr–i delovno ali kazensko zakonodajo, lahko izvajalec odstopi od izvajanja osebne asistence za tega uporabnika in o tem obvesti pristojno ministrstvo.

17. len **(obveza izvajanja osebne asistence)**

(1) Izvajalci osebne asistence morajo za uporabnike zagotavljati osebno asistenco v skladu z izvedbenim na rtom.

(2) Vrsta del in nalog, ki jih opravlja osebni asistent, je odvisna od posameznega uporabnika oziroma vrste invalidnosti, flivljenjskega stila uporabnika ter drugih okoli– in pomembnih za neodvisno flivljenje in vklju enost v druflbo.

(3) V primeru, da izvajalec zaradi lastnih razlogov sam ne more zagotoviti izvajanja osebne asistence v dolo enem obdobju, mora o tem obvestiti uporabnika, da si izbere drugega izvajalca, in o svoji nezmofnosti obvestiti pristojno ministrstvo.

18. len
(spremljanje in izvajanje dela osebnega asistenta)

- (1) Izvajalec osebne asistencije na podlagi evidencnega lista prisotnosti na delu ves čas spremlja, ali osebni asistent uporabniku zagotavlja ustrezno pomoč.
- (2) Izvajalec je dolžan pristojnemu ministrstvu dvakrat letno poročati o izvajanju osebne asistencije pri uporabniku.
- (3) Evidenco prisotnosti na delu in urnik dela posameznega osebnega asistenta je dolžan voditi uporabnik in ga mesečno, podpisanega s strani osebnega asistenta, posredovati izvajalcu osebne asistencije. Uporabnik izvajalcem osebne asistencije posreduje predvideni plan dela oz. urnik predvidene asistencije za prihodnji mesec.
- (4) Poročila morajo služiti kot podlaga za evalvacijo in nenehno skrb za dvig kakovosti storitve ter implementacijo le-te v korist vseh vpletenih; vsevanje zadovoljstva uporabnikov in odpravljanje morebitnih pomanjkljivosti sistema, izboljševanje delovnih pogojev osebnih asistentov in dvig kvalitete ter učinkovitosti dela izvajalcev.
- (5) Postopke poročanja o izvajanju osebne asistencije določa minister v pravilniku.

19. len
(naloge izvajalcev osebne asistencije)

- (1) Naloge izvajalcev osebne asistencije:
 - priprava in spremljanje uresničevanja izvedbenega načrta za posameznega uporabnika,
 - izvajanje upravno-administrativnih in računovodskih zadev, povezanih z vodenjem, spremljanjem in zaposlovanjem osebnih asistentov,
 - poročanje o porabi sredstev,
 - pomoč uporabnikom pri upravljanju svoje osebne asistencije,
 - skrb za kakovost storitve in evalvacijo.
- (2) Izvajalci osebne asistencije lahko izvajajo usposabljanja osebnih asistentov in uporabnikov, kadar predložijo ustrezen program in so za to izbrani s strani ministrstva.

20. len
(pravilnik o izvajanju osebne asistencije)

- (1) Pristojni minister s pravilnikom natančneje opredeli:
 - kriterije za določitev obsega osebne asistencije in vrednost ure asistencije iz 8. člena 9. točke zakona,
 - delo komisije in načina imenovanja posameznih članov iz 9. člena 5. točke,
 - postopke poročanja o izvajanju osebne asistencije iz 18. člena 5. točke,
 - načina in postopek izvajanja nadzora storitve osebne asistencije iz 21. člena 2. točke,
 - merila za določitev cene ure storitve osebne asistencije iz 24. člena 4. točke,

- standarde kakovosti in varnosti iz 32. lena 2. to ke.

(2) Poleg tega dolo i tudi obrazec pro-nje za pridobitev pravice do osebne asistencce iz 9. lena 1. to ke, obrazec izvedbenega na rta iz 15. lena 4. to ke, osnovni program usposabljanja uporabnikov in osebnih asistentov iz 22. in 23. lena tega zakona.

21. len **(nadzor nad izvajanjem storitve osebne asistencce)**

(1) Nadzor nad izvajanjem storitve osebne asistencce opravlja Socialna in-pekciija pri In-pektoratu Republike Slovenije za delo.

(2) Podrobnej-i na in in postopek izvajanja nadzora se dolo i s pravilnikom.

22. len **(programi usposabljanja osebnih asistentov)**

(1) Osebni asistenti so dolfni opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom. Program usposabljanja so dolfni izvajati izvajalci osebne asistencce, ki jih izbere ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

(2) Osebni asistent, ki uspe-no zaklju i usposabljanje, pridobi potrdilo o uspe-no zaklju enem usposabljanju.

(3) Osebni asistent se mora na poziv izvajalca osebne asistencce vsako leto vsaj en delovni dan dodatno izobraflevati za opravljanje osebne asistencce.

(4) Program usposabljanja potrdi pristojni minister na podlagi predlogov izvajalcev osebne asistencce. Osnovna vsebina programa usposabljanja se opredeli v pravilniku.

(5) Izvajalec osebne asistencce je dolflan omogo iti udeleffbo na usposabljanju osebnim asistentom.

(6) Usposabljanje osebnih asistentov financira ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

23. len **(programi usposabljanja uporabnikov)**

(1) Uporabniki osebne asistencce so dolfni pred pri etkom izvajanja storitve osebne asistencce opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom. Program usposabljanja se izvaja pri izvajalcih osebne asistencce.

(2) Program usposabljanja potrdi pristojni minister na podlagi predlogov izvajalcev osebne asistencce. Osnovna vsebina programa usposabljanja se opredeli v pravilniku.

(3) Uporabnik, ki uspe-no zaklju i usposabljanje, pridobi potrdilo o uspe-no zaklju enem usposabljanju.

(4) Uporabnik se mora vsako leto vsaj en dan dodatno izobraževati.

(5) Usposabljanje uporabnikov financira pristojno ministrstvo.

VI. Financiranje osebne asistence

24. len

(merila za določitev cene ure storitve osebne asistence)

(1) Za določitev cene storitve osebne asistence se upoštevajo elementi za oblikovanje cen socialnovarstvenih storitev. Pri tem je predvsem potrebno upoštevati, da cena pokrije vse stroške, povezane z zaposlovanjem asistentov, in stroške izvajalcev.

(2) Stroški, povezani z zaposlovanjem osebnih asistentov. V izračunu se upoštevajo tudi vsi izdatki, ki izhajajo iz Zakona o delovnih razmerjih ali kolektivnih pogodb.

(3) Stroški, povezani z izvajanjem osebne asistence, so:

- stroški kadra, ki izvaja naloge iz 19. člena tega zakona,
- materialni stroški, povezani z izvajanjem upravno-administrativnih in računovodskih zadev, povezanih z vodenjem, spremljanjem in zaposlovanjem osebnih asistentov ter porabljenem o porabi sredstev.

(4) Podrobnejša merila za določitev cene ure storitve osebne asistence se določijo s pravilnikom.

(5) Iz sredstev iz 25. člena tega zakona se bodo financirali tudi:

- stroški usposabljanja osebnih asistentov in uporabnikov,
- stroški komisij.

(6) Stroški izvajanja ne smejo presežati 10 % celotnih stroškov za bruto plačilo osebnih asistentov z dodatki in stroškom nadomestila. Višino stroškov komisij in usposabljanj določijo pristojno ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

25. len

(financiranje osebne asistence)

Osebna asistenca se financira iz naslednjih virov:

- Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (FIHO),
- Zavoda za zaposlovanje RS, sredstev ESS, politike APZ,
- Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in stipendije,
- Sklada Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov,
- Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS),
- ministrstva, pristojnega za socialno varstvo,
- občine, glede na stalno prebivalstvo upravnika oz. uporabnika,
- sofinanciranje uporabnika; v višini polovice dodatka za tujo nego in pomoč iz različnih zakonov, če je uporabnik do tega upravnika.

26. len
(podračun »osebna asistenca«)

Sredstva za kritje stroškov osebne asistenc se zbirajo v posebnem podračunu »osebna asistenca«, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

27. len
(namenska in transparentna poraba sredstev)

Sredstva so strogo namenska.

Nadzor nad upravljanjem s sredstvi vrši sedem letna komisija, sestavljena iz predstavnikov sofinancerjev, ki se koordinira na pristojnem ministrstvu.

28. len
(izplačila za osebno asistenco)

(1) Denarna izplačila se izplačuje enkrat na mesec in vnaprej. Izplačila se izračunajo tako, da se število odobrenih mesečnih ur za posameznega uporabnika pomnoži s ceno ure storitve osebne asistenc.

(2) Plačila storitve osebne asistenc se bo izvajalo za tekoči mesec na osnovi zahtevka izvajalcev. Zahtevki se bodo glasili na ime uporabnika glede na število odobrenih ur s strani komisije. Enkrat letno ob koncu letnega poročila se bo opravil pregled odobrenih in realiziranih ur osebne asistenc.

VII. Zbiranje podatkov za potrebe izvajanja osebne asistenc

29. len
(zbiranje, obdelovanje in hranjenje podatkov za osebno asistenco)

(1) Za zbiranje, shranjevanje, posredovanje, uporabo in drugo obdelavo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov, ki so potrebni za izvajanje osebne asistenc, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in s tem zakonom določene druge določbe.

(2) Podatki, ki so davna tajnost, se zbirajo, obdelujejo, shranjujejo, posredujejo in uporabljajo tako, kot določa zakon, ki ureja davni postopek.

(3) Za namene razvoja in izvajanja osebne asistenc se v anonimizirani obliki obdelujejo podatki, ki so potrebni za:

- načrtovanje vrste in obsega storitev osebne asistenc,
- spremljanje doseganja kazalnikov uspešnosti.

(4) Izvajalci osebne asistence si v okviru pristojnosti po tem zakonu (odlo anja o upravi enosti do osebne asistence, izvajanja osebne asistence, poro anja ipd.) brezpla no izmenjujejo osebne in druge podatke, kadar so ti potrebni za izvajanje s tem zakonom zaupanih nalog.

30. len **(register izvajalcev osebne asistence)**

(1) Za potrebe razvoja in izvajanja osebne asistence vodi pristojno ministrstvo register izvajalcev osebne asistence.

(2) Podatki, vpisani v register izvajalcev osebne asistence, so javni.

(3) Register izvajalcev osebne asistence vsebuje:

- zaporedno -tevilko vpisa,
- datum vpisa ter datum in -tevilko odlo be, ki je podlaga za vpis,
- naziv in sedeŕl ter ime in priimek zastopnika izvajalca osebne asistence,
- datum izbrisa in -tevilko ter datum odlo be, ki je podlaga za izbris.

31. len **(evidenca uporabnikov osebne asistence)**

(1) Evidenco uporabnikov osebne asistence vodi pristojno ministrstvo z namenom spremljanja -tevila uporabnikov osebne asistence, evalvacijo u inkov osebne asistence, na rtovanja razvoja ukrepov, finan nih obveznosti zavezancev in izvajanja tega zakona.

(2) V evidenci uporabnikov osebne asistence se vodijo naslednji podatki:

- ime in priimek, EM^{TO}, naslov stalnega bivali- a, kraj rojstva, naslov nudenja osebne asistence,
- podatek o odlo bi, s katero je bila uporabniku priznana pravica do osebne asistence,
- datum pri etka ter prenehanja izvajanja osebne asistence,
- storitve osebne asistence, ki se mu nudijo,
- ure osebne asistence, ki so mu odobrene,
- o izvajalcu, ki mu nudi osebno asistenco.

VIII. Kakovost in varnost storitev osebne asistence

32. len **(skrb in odgovornost za kakovost in varnost osebne asistence)**

(1) Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, in izvajalci osebne asistence morajo zagotavljati nenehno izboljš- evanje kakovosti izvajanja osebne asistence.

(2) Minimalne standarde kakovosti in varnosti ter kazalnike uspe- nosti osebne asistence s pravilnikom dolo i pristojni minister.

IX. Kazenske določbe

33. len (prekršek uporabnika zaradi nesporaznanja podatkov)

Z globo od 250 do 2500 evrov se za prekršek kaznuje uporabnik pravice po tem zakonu, kadar le-ta ne sporoči podatkov, na podlagi katerih se mu pravica zmanjša ali preneha.

34. len (prekršek zaradi neupravičene pridobitve materialne koristi)

Z globo 5000 evrov se kaznuje izvajalca osebne asistencije, ki si namerno neupravičeno pridobi materialno korist.

X. Prehodne in končne določbe

35. len (rok za izdajo pravilnikov)

Pravilnik iz 20. člena tega zakona sprejme pristojni minister najkasneje v roku treh mesecev po uveljavitvi tega zakona.

36. len (začetek veljavnosti)

(1) Zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne s 1. januarjem 2013.

(2) Do začetka uporabe zakona se osebna asistencija sofinancira na podlagi javnega razpisa.

O B R A Z L O Ź I T E V :

I. Splošne določbe

K 1. lenu:

len določa, kaj je vsebina predloga zakona. Predlog zakona določa, da imajo invalidi pravico do osebne asistencije ter na in uveljavljanja pravice do osebne asistencije. Namen osebne asistencije je omogočiti večjo osebno neodvisnost in enake možnosti.

Neodvisno življenje je osrednja tema in posebna storitev znotraj **Konvencije o pravicah invalidov**⁹. Tako **19. len** opredeljuje Neodvisno življenje in vključnost v skupnost. Konvencija o pravicah invalidov (Uradni list RS, št. 37/2008) v 19. lenu določa, da »države, pogodbenice te konvencije, priznavajo enako pravico vsem invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo ter sprejemajo učinkovite in ustrezne ukrepe, ki jim omogočajo polno uveljavljanje te pravice ter polno vključnost v skupnost in sodelovanje v njej, ter zagotavljajo, da:

- a) imajo posamezniki enako kot drugi možnost izbrati stalno prebivališče in se odločiti, kje in s kom bodo živeli ter jim ni treba bivati v posebnem okolju;
- b) imajo dostop do različnih storitev na domu ter bivalnih in drugih podpornih storitev v skupnosti, **vključno z osebno asistenco**, potrebno za življenje in vključitev v skupnost ter za preprečevanje osamljenosti ali izločevanja iz skupnosti«.

Konvencija govori o tem, da morajo posamezniki imeti enako kot drugi možnost izbrati stalno prebivališče in se odločiti, kje in s kom bodo živeli; če za neodvisno življenje potrebujejo pomoč, pa morajo imeti **pravico do osebne asistencije**¹⁰. Delovanje držav pa mora iti v smeri zagotavljanja te pravice.

K 2. lenu:

V 2. lenu je opredeljena definicija osebne asistencije. Osebna asistenca je pomoč uporabniku pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih ne more izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, potrebuje pa jih vsakodnevno doma in izven doma, da lahko živi neodvisno, aktivno življenje in je vključen v skupnost. Temeljno pri osebni asistenci je, da mora imeti uporabnik sam ali preko svojega zagovornika/zastopnika nadzor nad izvajanjem osebne asistencije. To pomeni, da mora biti pri samem izvajanju osebne asistencije in na inu izvajanja osebne asistencije aktiven. Storitve osebne asistencije morajo biti prilagojene glede na lastne potrebe, možnosti, življenjske okoliščine, pogoje ter želje uporabnika. V primeru, da oseba ni zmožna sama upravljati z osebno asistenco, naloge uporabnika v odnosu do osebnega asistenta prevzame zastopnik/zagovornik uporabnika, ki je lahko katerakoli druga oseba, ki jo uporabnik izbere sam oziroma njegov skrbnik. To je oseba, ki je uporabniku blizu, živi z njim v skupnem gospodinjstvu ali dobro pozna njegove želje, potrebe in možnosti.

⁹ http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/konvencija_o_pravicah_invalidov_an.pdf
http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/konvencija_o_pravicah_invalidov.pdf

¹⁰ Camilla Parker and Luke Clements: The UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities: a New Right to Independent Living?, European Human Rights, Law Review, Issue 4, 2008, Sweet & Maxwell Ltd.

Osebna asistenca je profesionalna pomoč, ki lahko vključuje nego, spremstvo, pomoč pri branju slepim in slabovidnim, gospodinjstva, spremstvo ob vsakdanjih aktivnostih (–olanje, zaposlitev in drugo), spremstvo v družabnem in družbenem udejstvanju posameznika.

Osebna asistenca je prvi najbolj pomemben »pripomoček« neodvisnega življenja, ki posamezniku omogoča svobodo in izhod iz položaja oskrbovanca. V mnogih primerih je osebna asistenca glavni pogoj za govor o enakih možnostih in samodeterminiranosti, torej tudi o neodvisnem življenju. Poenostavljeno, osebna asistenca pomeni, da je uporabnik tisti, ki ima pravico in aktivno možnost upravljanja s svojo asistenco, torej z lastnim življenjem. Pomembno je, da se izraz osebna asistenca izrecno uporablja samo za tovrstno obliko pomoči.

K 3. lenu:

Len določa, da izvajanje osebne asistencije predstavlja javni interes države, s katerim se uporabnikom zagotavlja polno in učinkovito sodelovanje ter vključitev v družbo. Storitve osebne asistencije zagotavlja ustrezno podporo, ki jo posameznik potrebuje, da na različnih nivojih v družbi lahko živi neodvisno, kot polnopravni državljani, v svojem prostem času, pri delu in na svojem domu. Zato se mora dejavnost osebne asistencije izvajati nepridobitno. Izvajalci morajo presežek prihodkov nad odhodki nameniti samo v razvoj dejavnosti.

K 4. lenu:

V 4. lenu so navedena temeljna načela osebne asistencije. Ta načela temeljijo predvsem na aktivnosti uporabnika in njegovi možnosti izbire storitve osebne asistencije. Načela, ki jih predlog zakona izpostavlja, so spoštovanje dostojanstva in osebne neodvisnosti uporabnika, individualna obravnava, omogočanje aktivne udeležbe na vseh področjih družbenega življenja, uveljavljanje temeljnih pravic, enakih možnosti in dostopnosti.

Ta temeljna načela pomenijo tudi izvajanje storitve po načelih osebne asistencije in se zato leta razlikuje od izvajanja dolgotrajne oskrbe in drugih oblik pomoči, v katerih uporabnik nima vpliva nad načinom in vsebino izvajanja storitve.

K 5. lenu:

Pravica do osebne asistencije je kompleksna pravica, zato je za njeno zagotavljanje in spodbujanje potrebno široko sodelovanje med različnimi institucijami kot tudi nevladnim sektorjem. Sodelovati morajo pristojno ministrstvo, lokalne samoupravne skupnosti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS), Sklad Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov (v nadaljnjem besedilu: Sklad), Javni sklad Republike Slovenije za razvoj kadrov in stipendije (v nadaljnjem besedilu: Javni sklad), Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (v nadaljnjem besedilu: FIHO) in registrirani izvajalci osebne asistencije, pri čemer je nosilec ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

Naloga države je predvsem na spodbujanje razvoja dejavnosti osebne asistencije ter njeno usklajevanje z drugimi področji socialne varnosti, zagotavljanje pogojev za čim bolj enakomerno dostopnost, zagotavljanje pogojev in sredstev za usposabljanje in izobraževanje osebnih asistentov in uporabnikov, zagotavljanje financiranja postopkov za uveljavljanje pravice ter sredstev za zaposlovanje osebnih asistentov in samo izvajanje osebne asistencije.

II. Osebna asistenca

K 6. lenu:

Naslednje poglavje predloga zakona opredeljuje predvsem upravičence do osebne asistencе. Vsem, ki izpolnjujejo s predlogom zakona določene pogoje, mora biti pod enakimi pogoji, ne glede na njegov dohodek ali premoženje ter njegov status ali diagnozo, zagotovljena pravica do osebne asistencе. Posameznik namreč ni upravičen do storitve zaradi telesne okvare ali bolezni, temveč zaradi dejstva, da ima zaradi te telesne okvare neenake možnosti v primerjavi z drugimi državljanji. Storitve in pravice, ki jih zagotavlja država, morajo biti sredstvo za izenačevanje možnosti. Kriteriji za dodelitev pravice do osebne asistencе se večejo na oceno komisije za dodelitev pravice do osebne asistencе glede na dejansko potrebo po pomoči posameznika in ne glede na njegov status ali diagnozo. Kriteriji, po katerih se bo dodeljeval obseg pravice do osebne asistencе, naj bodo opredeljeni z dejanskimi potrebami posameznika, njegovim življenjskim stilom in aktivnostjo, nikakor pa ne s kategorijami, izhajajočimi iz diagnoz ali statusov (do storitve osebne asistencе morajo biti upravičeni vsi, ki izkazujejo potrebo po njej).

Pogoji, ki jih mora uporabnik izpolnjevati, so naslednji:

- da zaradi invalidnosti potrebuje pomoč pri opravljanju aktivnosti, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključno z izobraževanjem in zaposlitvijo. Tu je poudarjena predvsem aktivna vloga uporabnika;
- da je star od 18 do 65 let. Glede na to, da je osebna asistenca povezana tudi z odgovornostjo uporabnikov, sposobnostjo upravljanja z osebno asistenco (usposobitev asistentov za delo, spremljanje in nadzor dela, dogovarjanje o delu) in neodvisnim življenjem, predlagamo starostno omejitev od 18 do 65 let oziroma več, če je vzrok ali potreba po pomoči nastala pred dopolnitvijo 65. leta starosti; če je uporabnik uveljavil osebno asistenco pred dopolnjenim 65 letom starosti oziroma če je že koristil pred uveljavitvijo tega zakona preko katerega od njega obstoječe verificiranih socialnovarstvenih programov, jo lahko koristi tudi potem, ko dopolni to starost. V tem primeru obsega odobrene osebne asistencе ni mogoče povečati.
- da živi ali bi živel v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj institucij;
- da potrebuje osebno asistenco najmanj 30 ur tedensko oziroma tudi do 24 ur na dan. Osebna asistenca je v prvi vrsti namenjena prav tistim uporabnikom, ki potrebujejo največjo stopnjo pomoči in so od nje življenjsko odvisni. Drugi uporabniki, ki potrebujejo manjše število ur tedenske pomoči, bodo lahko vedno lahko uveljavljali preko programov pomoči na domu in »posebnih socialnih programov«, ki jih izvajajo invalidske organizacije. Glede na obstoječe storitve fizične pomoči na domu, najpogostejša je sicer »pomoč na domu«, ki je omejena z 20 urami pomoči na teden, predlagamo, da se v Zakonu o osebni asistenci opredeli kot upravičence tiste osebe, ki potrebujejo najmanj 30 ur osebne asistencе na teden (vse do 168 ur/teden oziroma 24 ur/dan, v kar se vključijo tudi dela prosti dnevi).

Pravica do osebne asistencе se izključuje s celodnevniim institucionalnim varstvom, institutom družinskega pomočnika, bolnišnično obravnavo in obnovitveno rehabilitacijo. Lahko se kombinira s storitvijo pomoči na domu po Zakonu o socialnem varstvu, vendar se v tem primeru smiselno zmanjša obseg odobrenih ur osebne asistencе.

K 7. lenu:

7. len natan no opredeljuje storitev osebne asistencce. Posamezne naloge znotraj storitve je mogo e razvrstiti v –est ve jih kategorij, in sicer:

- izvajanje osebne nege in druga osebna pomo uporabniku
- pomo v gospodinjstvu
- pomo pri komunikaciji
- spremstvo
- pomo na delovnem mestu in v izobrazevalnem procesu
- obvezna prisotnost v primerih teffje stopnje invalidnosti

Seznam vsebine storitve je okviren, katere od teh nalog pa se bodo izvajale pri posameznem uporabniku, pa je odvisno od njegovih potreb in felja. Vse naloge, ki jih opravlja osebni asistent, se izvajajo v prisotnosti uporabnika in po njegovih navodilih. V primeru, da uporabnik ni zmoflen sam posredovati navodil, to zanj opravlja druga oseba, ki jo uporabnik izbere sam oziroma njegov skrbnik.

III. Postopek za pridobitev pravice do osebne asistencce**K 8. lenu:**

Merila za dolo anje obsega storitve osebne asistencce, izraflenega v urah osebne asistencce, se podrobneje opredelijo na osnovi obsega potreb po pomo i. Pri oceni potreb se dolo i obseg osebne asistencce, ki je v kombinaciji s pomofno tehnologijo, prilagoditvami flivljenjskega in delovnega okolja in na rtovanjem infrastrukture brez arhitektonskih ovir potrebna, da ima uporabnik enake mofnosti izbire, kot jih imajo drugi drflavljeni. Pri tem je treba predvsem upo-tevati, da morajo uporabniki imeti mofnost izpolniti vse druflbene vloge, npr. v druflini, sose–ini in –ir–i druflbi, z vsemi pravicami in odgovornostmi, vklju no z delitvijo dela v druflini. Priznanje pravice do osebne asistencce ne sme biti pogojevano oz. je neodvisno od ekonomskega stanja posameznika ali njegovih svojcev.

Potrebe po asistenci glede povpre nega –tevila mese nih ur se ocenjuje periodi no na vsaka tri leta ali pa kadar koli na zahtevo uporabnika zaradi spremenjenih potreb, kot so sprememba stopnje uporabnikovih fizi nih zmofnosti, poklicne kariere, prehod iz doma svojih star–ev v svoje lastno stanovanje, rojstvo otroka itd. Osebam, ki nameravajo zapustiti institucijo in zaffiveti v svojem stanovanju, je potrebno omogo i pridobitev osebne asistencce dva meseca pred na rtovano preselitvijo. Podrobnej–e kriterije za dolo anje obsega osebne asistencce se dolo i s pravilnikom, ocena potreb pa ne sme biti odvisna od trenutno razpolofljivih finan nih sredstev, namenjenih osebni asistenci.

K 9. lenu:

9. člen določa postopek za pridobitev pravice do osebne asistencije, in sicer tako, da uporabnik vloži pisno vlogo na ministrstvo, pristojno za socialno varstvo. Vloga mora biti obravnavana na komisiji v roku 30 dni. O vlogi odloča pristojna invalidska komisija pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Obstoječe komisije se dopolnijo z dvema članoma, ki ju imenuje minister, pristojen za socialno varstvo, enega na predlog izvajalcev osebne asistencije in drugega na predlog uporabnikov osebne asistencije. Imenovana sta za obdobje petih let z možnostjo podaljšanja. Delo komisije in način imenovanja posameznih članov se določa s pravilnikom.

Uporabnik je poklican pred komisijo, kjer se opravi razgovor in se podrobno opredeli vse potrebe in okoliščine, ki vplivajo na obseg potrebne pomoči. Uporabnik lahko s seboj pripelje zagovornika, da mu pomaga. O razgovoru se naredi zapisnik in komisija izda odločbo, ki mora vsebovati oceno potreb, izraženo v številu ur odobrene osebne asistencije oz. obsegu storitve. V primeru, da potrebuje uporabnik pomoč pri upravljanju z osebno asistenco, se v odločbo vpiše tudi ime osebe, ki jo uporabnik izbere. Uporabnik ima na odločbo možnost pritožbe na drugostopenjsko komisijo na ministrstvu, pristojnem za socialno varstvo. Uporabnik se po prejemu odločbe izbere, ali bo sam izvajalec lastne osebne asistencije ali pa si izbere enega od izvajalcev osebne asistencije iz registra.

IV. Izvajalci osebne asistencije

Naslednje poglavje predloga zakona ureja izvajalce osebne asistencije.

K 10. člen:

Člen določa, kdo so izvajalci osebne asistencije, ki to opravljajo kot dejavnost. To so lahko uporabniki, ki to dejavnost izvajajo samo zase, ter neprofitne in nevladne organizacije.

K 11. člen:

Konkretno osebno asistenco izvajajo osebni asistenti. To so fizične osebe, ki izpolnjujejo pogoje, skladne s predlogom tega zakona. Predlog zakona določa, da mora biti osebni asistent polnoleten, poslovno sposoben in oseba, ki ni bila pravnomno obsojena za prekršek ali kaznivo dejanje nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih, opraviti pa mora tudi usposabljanje po tem zakonu, in to v treh mesecih, ko prvič za ne opravljati storitve osebne asistencije (razen v primeru, ko je že opravljal delo osebnega asistenta pri katerem od verificiranih izvajalcev socialnovarstvenih programov).

K 12. člen:

Izvajalec je lahko tudi uporabnik sam. Če želi to storitev upravljati zase, mora prevzeti naloge izvajalcev iz 19. člena tega zakona, kot so: izvajanje upravno-administrativnih in pravnih zadev, povezanih z vodenjem, spremljanjem in zaposlovanjem osebnih asistentov, priprava in spremljanje uresničitve izvedbenega načrta, poročanje o porabi sredstev ter skrb za kakovost storitve in evalvacijo.

K 13. člen:

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, vodi register izvajalcev osebne asistencije. Vpis v register se izvrši na podlagi odločbe o vpisu v register. Register je namenjen bolj-

preglednosti nad izvajanjem osebne asistenc, hkrati pa bo tudi v pomoč uporabnikom pri izbiri izvajalcev.

K 14. lenu:

14. člen določa pogoje, ki jih mora izvajalec osebne asistenc izpolnjevati, da se lahko vpiše v register. Kot izvajalec se torej lahko vpiše uporabnik, ki osebno asistenco izvaja sam zase, ter neprofitna in nevladna organizacija, ki ji ne sme biti s pravno močjo sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s področja socialnega varstva. Imeti mora poravnane vse davke in prispevke, v primeru, da izvaja osebno asistenco za več kot pet uporabnikov, pa mora imeti zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistenc. Ta mora imeti opravljen izpit iz socialnega varstva.

V. Izvajanje osebne asistenc

K 15. lenu:

Izvedbeni načrt je zapis storitve osebne asistenc. Na podlagi ocene potreb in odobrenega števila ur osebne asistenc iz sklepa o pridobitvi pravice do osebne asistenc uporabnik in izvajalec osebne asistenc izdelata izvedbeni načrt. V njem se konkretno opredeli obseg, vrsta in terminski plan izvajanja aktivnosti ter število osebnih asistentov. Sestavni del izvedbenega načrta so tudi pravice in obveznosti uporabnikov. Izvajalec pošlje izvedbeni načrt ob začetku pravice do osebne asistenc ali ob vsaki spremembi pristojnemu ministrstvu v obliki poročila in skupaj z zahtevkom.

K 16. lenu:

Osebna asistenca se izvaja ob prisotnosti in po navodilih uporabnika, ki vključuje, kaj bo asistent delal, kdaj bo delal in kako bo delal.

Uporabnik sam izbere svoje osebne asistente in nosi odgovornost za svojo izbiro. Osebnih asistenti so dolžni varovati osebne podatke in spoštovati intimnost ter osebno integriteto uporabnika. Enako velja za uporabnika v odnosu do osebnega asistenta.

Predlog zakona nudi zlasti tako uporabniku kakor tudi izvajalcu osebne asistenc. Slednji lahko izvajanje le-te dolo enemu uporabniku zaradi krivdnih razlogov na njegovi strani tudi odpove, a mora o tem obvestiti pristojno ministrstvo.

K 17. lenu:

Člen predloga zakona določa obvezo izvajanja osebne asistenc. Izvajalci osebne asistenc morajo skupaj z uporabnikom pripraviti izvedbeni načrt za izvajanje osebne asistenc ter osebno asistenco uporabniku zagotavljati v skladu z njim. Storitve osebne asistenc (vrsto del in nalog) za uporabnika skladno z izvedbenim načrtom izvede izvajalec.

V primeru, ko izvajalec zaradi svojih razlogov izvajanja osebne asistenc v določenem obdobju ne more zagotoviti sam, mora o tem obvestiti uporabnika, da si izbere drugega izvajalca in o svoji nezmožnosti obvesti tudi pristojno ministrstvo.

K 18. lenu:

Izvajalec osebne asistencije je ves čas izvajanja osebne asistencije na podlagi evidenčne lista dolžan spremljati, ali osebni asistent uporabniku nudi ustrezno osebno asistenco. Izvajalec je dolžan pristojnemu ministrstvu dvakrat letno poročati o izvajanju osebne asistencije pri uporabniku.

Evidenco prisotnosti na delu in urnik dela za posameznega osebnega asistenta je dolžan voditi uporabnik. Mesečno ga je dolžan podpisane s strani osebnega asistenta, posredovati izvajalcu osebne asistencije. Uporabnik izvajalcem osebne asistencije posreduje predvideni plan dela oz. urnik za prihodnji mesec. Poročila morajo služiti kot podlaga za evalvacijo in nenehno skrb za dvig kakovosti storitve ter implementacijo le-te v korist vseh vpletenih.

K 19. lenu:

Naloge izvajalcev osebne asistencije so izvajanje upravnno-administrativnih in računovodskih zadev, povezanih z vodenjem, spremljanjem in zaposlovanjem osebnih asistentov, priprava in spremljanje uresničitve izvedbenega načrta, poročanje o porabi sredstev, pomoč uporabnikom pri upravljanju njihove osebne asistencije ter skrb za kakovost storitve in evalvacijo. Izvajalci osebne asistencije lahko izvajajo usposabljanje osebnih asistentov in uporabnikov.

K 20. lenu:

V pravilniku, ki ga sprejme pristojni minister, se opredeli natančne kriterije za določitev obsega osebne asistencije in vrednost ure, delo komisije in način imenovanja posameznih članov, postopke poročanja o izvajanju osebne asistencije, način postopka izvajanja nadzora storitve, standarde kakovosti in varnosti ter merila za določitev cene ure storitve. Prav tako v pravilniku pristojni minister dolo i tudi obrazce prijave za pridobitev pravice do osebne asistencije, izvedbenega načrta ter osnovni program vsebine usposabljanja uporabnikov in osebnih asistentov.

K 21. lenu:

V 21. lenu predloga zakona je določen nadzor nad izvajanjem storitve osebne asistencije. Predlog zakona za izvajanje nadzora pooblašča Socialno inšpekcijo pri Inšpektoratu Republike Slovenije za delo, tako da se podrobneje na način in postopek izvajanja nadzora določi s pravilnikom.

K 22. in 23.:

V naslednjih dveh členih predloga zakona je določeno usposabljanje osebnih asistentov in uporabnikov.

Program usposabljanja osebnih asistentov in uporabnikov potrdi pristojni minister na podlagi predlogov izvajalcev osebne asistencije. Usposabljanje osebnih asistentov in uporabnikov financira ministrstvo, pristojno za socialno varstvo. Uporabniki so dolžni pred začetkom izvajanja osebne asistencije opraviti usposabljanje, za kar po končanem usposabljanju pridobijo potrdilo. Izredno pomembno je namreč, da se usposabljanje izvede že pred začetkom izvajanja osebne asistencije, saj se na ta način uporabnike ustrezno poduči in pripravi na prevzemanje vseh obveznosti in dolžnosti, povezanih z uspešnim upravljanjem osebne

asistencence ter aktivnim sodelovanjem pri samem izvajanju. Osebni asistenti pa so dolžni opraviti usposabljanje v roku treh mesecev po pri etku opravljanja dela, izvajalec pa jim je to dolžan omogo iti. Uporabniki so se dolžni vsaj enkrat letno dodatno izobrazevati, prav tako tudi osebni asistenti na poziv izvajalca osebne asistencence.

VI. Financiranje osebne asistencence

K 24. lenu:

Merila za oblikovanje cen storitev osebne asistencence se bodo dolo ila s pravilnikom, pri tem pa se bodo upo-tevali elementi za oblikovanje cen socialnovarstvenih storitev. V ceno je potrebno vklju iti stro-ke, povezane z zaposlovanjem osebnih asistentov: pla o, vklju no s prispevki, povra ilo za hrano in prevoz na delo ter regres za letni dopust, dodatke za minulo delo in delo v manj ugodnem delovniku, zavarovanje za nesre e pri delu, vklju no z nadome-anjem za as bolni-kega ali rednega letnega dopusta, stro-ke predhodnih in preventivnih zdravni-kih pregledov. V izra unu se upo-tevajo tudi drugi izdatki, ki izhajajo iz Zakona o delovnih razmerjih ali kolektivnih pogodb, prav tako stro-ki, povezani z izvajanjem osebne asistencence, in sicer: stro-ki kadra, ki izvaja naloge iz 19. lena tega zakona, in materialni stro-ki, povezani z izvajanjem upravno-administrativnih in ra unovodskih zadev, stro-ki vodenja, spremljanja in zaposlovanja osebnih asistentov ter poro anja o porabi sredstev. Stro-ki usposabljanja osebnih asistentov in uporabnikov ter stro-ki komisij se bodo prav tako financirali iz sredstev tega zakona. Pri tem stro-ki izvajanja ne smejo presegati 10% celotnih stro-kov za bruto pla e osebnih asistentov z dodatki in stro-kom nadome-anja.

K 25. lenu:

len dolo a financierje osebne asistencence, in sicer predpostavlja predvsem fle uporabljene vire oz. prerazporeditev obstoje ih finan nih sredstev: sredstva ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, pridobljena preko javnih razpisov za ve letne programe socialnovarstvenih storitev, sredstva Zavoda RS za zaposlovanje, sredstva iz razli nih programov subvencioniranih zaposlitev glede na politiko APZ, v katere namene se lahko vklju ijo tudi sredstva ESS. Tretji pomembni vir izvajanja storitve so sredstva Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, ki fle nekaj let znatno sofinancira razli ne programe pomo i, nege, spremstva in osebne asistencence skoraj vsem invalidskim organizacijam, pa tudi sredstva ob in in samega uporabnika v vi-ini polovice dodatka za tujo nego in pomo .

Nadalje predvidevamo sredstva Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, in sicer sredstva za zdravstveno oskrbo, ki jih zavod avtomati no namenja upravi encem v institucijah. Menimo, da so do teh sredstev povsem legitimno upravi eni tudi uporabniki storitve osebne asistencence, saj gre za posameznike s teffkimi in najteffjimi oblikami invalidnosti, ki brez osebne asistencence ne morejo preffiveti in fliveti izven specializiranih institucij ali zavodov. Drugi »nov« neizkori- eni vir je Sklad Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov, in sicer pravno zavezo vidimo v Zakonu o rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, ki v 2. odstavku 48. lena med drugimi storitvami predvideva tudi osebno asistencenco na delovnem mestu. Za namene izobrazevanja in izpopolnjevanja pa predvidevamo sredstva iz Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in -tipendije.

K 26. lenu:

Sredstva za kritje stroškov osebne asistence se zbirajo v posebnem področju »osebna asistenca«, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za socialno varstvo. Menimo, da bo s tem zagotovljena kar najvišja preglednost nad zbranimi in porabljenimi sredstvi.

K 27. lenu:

Sredstva se morajo porabljati strogo namensko in transparentno. Nadzor nad upravljanjem s sredstvi izvaja sedem članska komisija, sestavljena iz predstavnikov sofinancerjev, ki se koordinira na pristojnem ministrstvu.

K 28. lenu:

Denarna izplačila se izplačuje enkrat na mesec in vnaprej. Izplačila se izračunajo tako, da se število odobrenih mesečnih ur za posameznega uporabnika pomnoži s ceno ure storitve osebne asistence. Plačila storitve osebne asistence se bo izvajalo za tekoči mesec na osnovi zahtevka izvajalcev. Zahtevki se bodo glasili na ime uporabnika glede na število odobrenih ur s strani komisije. Enkrat letno ob koncu letnega poročila se bo opravil pregled odobrenih in realiziranih ur osebne asistence.

VII. Zbiranje podatkov za potrebe izvajanja osebne asistence

To poglavje predloga zakona določa zbiranje podatkov za izvajanje osebne asistence.

K 29. lenu:

Predlog zakona za zbiranje, shranjevanje, posredovanje, uporabo in drugo obdelavo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov, ki so potrebni za izvajanje osebne asistence, napotuje na uporabo določb zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, razen v primerih, ko predlog zakona določa drugače. Glede podatkov, ki so davna tajnost, se zbirajo, obdelujejo, shranjujejo, posredujejo in uporabljajo tako, kot je določeno z zakonom, ki ureja davni postopek.

Predlog zakona dopolnjuje, da se za namen nadzora vrste in obsega storitev osebne asistence in spremljanja doseganja kazalnikov uspešnosti lahko obdelujejo podatki v anonimizirani obliki.

Predlog zakona dopolnjuje tudi možnost, da si izvajalci osebne asistence in pristojno ministrstvo brezplačno izmenjujejo podatke, potrebne za izvajanje s predlogom zakona opredeljenih nalog.

K 30. lenu:

len določa, da pristojno ministrstvo za potrebe razvoja in izvajanja osebne asistence vodi register izvajalcev ter določa podatke, ki jih posamezni register vsebuje.

K 31. lenu:

Predlog zakona določa, da z namenom spremljanja števila uporabnikov osebne asistence, evalvacije učinkovitosti, nadzora razvoja ukrepov, finančnih obveznosti zavezancev in

izvajanje tega zakona pristojno ministrstvo vodi evidenco uporabnikov osebne asistencije ter dolo a podatke, ki se vodijo v evidenci.

VIII. Kakovost in varnost storitev osebne asistencije

K 32. lenu:

len dolo a skrb in odgovornost za kakovost in varnost storitve osebne asistencije. Pristojno ministrstvo ter izvajalci osebne asistencije morajo zagotavljati nenehno izboljševanje kakovosti izvajanja osebne asistencije.

Minimalne standarde kakovosti in varnosti ter kazalnike uspešnosti osebne asistencije s pravilnikom iz 20. lena dolo i pristojni minister.

IX. Kazenske dolo be

V IX. poglavju so dolo ene prekrškovne dolo be.

K 33. lenu:

V tem lenu je dolo ena globa za uporabnika, ki stori prekršek s tem, da ne sporo i podatkov, na podlagi katerih se mu zmanjša ali preneha pravica do osebne asistencije.

K 34. lenu:

len dolo a kazen za izvajalce osebne asistencije, ki si namerno neupravi eno pridobijo materialno korist.

X. Prehodne in kon na dolo ba:

K 35. lenu:

V tej prehodni dolo bi je opredeljen rok za izdajo pravilnika, ki ga sprejme pristojni minister. Rok za sprejem pravilnika je tri mesece po uveljavitvi tega zakona.

K 36. lenu:

Kon na dolo ba predvideva veljavnost zakona 15. dan po objavi v Uradnem listu RS, njegovo uporabo pa 1. januarja 2013.

Do za etka uporabe predloga zakona se osebna asistenca sofinancira na podlagi javnega razpisa, kot se je financirala fle do sedaj.